

**Sprawozdanie z 87 Zjazdu
Delegatów Oddziałów PTL
(w dniach 25—27 września 1987 r.)
w Cedzynie k. Kielc (OZLP Radom)**

Zjazd Delegatów został zorganizowany wraz z Sesją Naukową przez ZG Polskiego Towarzystwa Leśnego w Warszawie, przy udziale Okręgowego Zarządu Lasów Państwowych w Radomiu oraz Oddziałów PTL w Kielcach i w Radomiu.

Otwarcia Zjazdu dokonał Przewodniczący ZG PTL prof. dr hab. Andrzej Szujcki, serdecznie witając przybyłych na obrady delegatów i zaproszonych gości.

Na wstępie zebrani uczcili chwilą ciszy pamięć zmarłych 28 kolegów członków PTL. Oto ich nazwiska: Zdzisław Durski, Henryk Piotrowski, Lucjan Wacławik (z Oddz. w Ciechanowie); Bronisław Kosecki (Gdańsk); Stanisław Dzierżanowski, Lucjan Karaś, Leon Kowalik, Józef Krzepina, Feliks Rzepka (Katowice); Michał Górny, Kazimierz Kozikowski, Ludwik Kulig (Kraków); Eugeniusz Świniański (Krosno); Wiesław Wosiek (Lublin); Leon Ożarski, Jerzy Ziemiński (Łódź); Cezary Boguski, Ernest Fukała (Wrocław); Krzysztof Chwaliński, Czesław Nowaczyk (Poznań); Andrzej Bosiak, Włodzimierz Felenczak, Jerzy Kowalski, Lucjan Królikowski, Roman Parewicz, Wiesław Strzelecki, Janusz Wołak (Warszawa).

Do prezydium Zjazdu zaproszono: na współprzewodniczących obrad Kol. Eugeniusza Skrabskiego — przewodniczącego Zarządu Oddziału w Radomiu oraz Tadeusza Winiańskiego — zast. przewodniczącego Zarządu Oddziału w Kielcach; przewodniczącego Oddziału PTL w Poznaniu, jako gospodarza Zjazdu ubiegłorocznego Kol. Jana Ceitela oraz Kol. Stanisława Jackowskiego z Oddziału w Szczecinku, który będzie organizował Zjazd delegatów w roku 1988.

Do sekretariatu Zjazdu wybrano Kolegów: Ryszarda Kapuścińskiego, Henryka Majchera i Mariana Łozowskiego.

Na wstępie Kol. Marian Łozowski, zast. przewodniczącego Oddziału Radomskiego, poinformował zebranych w wielkim skrócie o 40-letniej działalności tegoż Oddziału. (Treść wystąpienia Kol. Łozowskiego została opublikowana w Sylwaniu nr 6 z 1988 r. pt. „Jubileusz 40-lecia działalności Oddziału Polskiego Towarzystwa Leśnego w Radomiu”).

Obejmując przewodnictwo Kol. Eugeniusz Skrabski podał do wiadomości porządek obrad, który przedstawiał się następująco:

1. Otwarcie Zjazdu.
2. Powołanie prezydium i sekretariatu.

3. Informacja na temat 40-lecia działalności Oddz. Radomskiego.
4. Wybór komisji wnioskowej.
5. Odczytanie protokołu z 86 Zjazdu Delegatów w r. 1986.
6. Sprawozdanie sekretarza Zarządu Głównego.
7. Sprawozdanie Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.
8. Uchwalenie i wręczenie odznak honorowych PTL.
9. Dyskusja.
10. Wolne wnioski.
11. Podjęcie uchwały.
12. Zamknięcie Zjazdu.

Do Komisji Wnioskowej weszli Koledzy: Ryszard Kwiecień (Oddz. Warszawa); Tadeusz Pajek (Radom); Henryk Pargieła i Władysław Ścibisz (Kielce); Adam Tadeusz Urbański (Kraków); Widzi-
mir Grus (Gdańsk); Edward Smoczek (Szczecin); Henryk Kujawa
(Gorzów Wlkp.); Mirosław Bugajski (Wrocław); Zygmunt Pawłowski
(Ciechanów); Zbigniew Bielak (Krosno); Zygmunt Trociński
(Olsztyn); Lech Kolański (Białystok); Marian Krynicki (Toruń);
Stanisław Duda (Zielona Góra); Kazimierz Weksej (Szczecinek); Mie-
czysław Kołoniecki (Poznań); Romuald Gurzykowski (Kato-
wice); Jerzy Bergier (Łódź).

87 Zjazd Delegatów Oddziałów Polskiego Towarzystwa Leśnego przy-
znał następujące odznaczenia honorowe Towarzystwa:

Członkostwo Honorowe otrzymali: prof. dr hab. Kazimierz Hey-
manowski, inż. Zbigniew Nocznicki, sekretarz stanu w MRLiGŻ,
mgr inż. Antoni Wierzbicki (wszyscy z Oddz. w Warszawie).

Złotą Odznakę Honorową otrzymali: mgr inż. Henryk Pargieła (z
Oddz. Kielce); dr inż. Adam Wołki mgr inż. Henryk Rumik (Lublin);
doc. dr hab. Jacek Michalski (Poznań); Tadeusz Fabisiewicz
(Radom); inż. Marian Pudło i doc. dr Aleksandra Stachak (Szczec-
cin); mgr inż. Jan Podmaski (Toruń), mgr inż. Jerzy Małuja (War-
szawa); mgr inż. Mieczysław Leśniak (Wrocław).

Srebrną Odznakę Honorową otrzymali: mgr inż. Bolesław Bielecki
i inż. Eugeniusz Broda (Białystok); mgr inż. Tadeusz Rogala, Wac-
ław Świerczewski (Ciechanów); mgr Leszek Fucik, mgr inż. Ry-
szard Woźniakowski, mgr inż. Andrzej Włóka (Katowice); mgr
inż. Tadeusz Przygodzki, mgr inż. Wojciech Ścisło (Kielce); mgr
inż. Jan Cygan, mgr inż. Stanisław Żak, mgr inż. Henryk Ogono-
wski, inż. Emil Osiewicz (Krosno); Władysław Fabian (Lublin); mgr
inż. Stanisław Wojtala (Łódź); Mieczysław Kujawa, Mieczysław
Giza, mgr inż. Zdzisław Wiącek (Płock); mgr inż. Adam Wanat,
inż. Lucjan Matyjaszewski, mgr inż. Jerzy Falkin (Olsztyn);
dr inż. Bronisław Kaczmarek (Poznań); mgr inż. Stanisław Bogu-
sławski, mgr inż. Andrzej Borowy, mgr inż. Mieczysław Dzie-
cioł, mgr inż. Eugeniusz Skrabski (Radom); Jacek Gocławski
(Szczecin); mgr Jerzy Groblewski, inż. Zygmunt Niziński, An-
toni Kuzior (Szczecinek); mgr inż. Andrzej Stetkiewicz (Toruń);
mgr inż. Wiktor Brodzikowski, mgr inż. Kazimierz Zajaczkow-
ski (Warszawa):

Ponadto Kol. Tadeusz Swirzecki z Oddz. PTL w Krakowie został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Aktu dekoracji dokonał inż. Zbigniew Nocznicki oraz przewodniczący ZG PTL prof. Andrzej Szujecki.

W imieniu odznaczonych podziękowali Koledzy Kazimierz Heymaniowski i Antoni Wierzbicki.

Protokół z poprzedniego Zjazdu odczytał Kol. Jan Ceitel. Przypomniano także treść uchwał i wniosków z poprzedniego Zjazdu. Do protokołu uwagę wniósł Kol. Bolesław Gonet, wnioskując uzupełnienie protokołu nazwiskami osób zmarłych.

Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego za okres ubiegły złożył sekretarz Zarządu Kol. Jerzy Gutowski. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej przedłożył Kol. Mieczysław Tuszyński.

Na podstawie listy obecności ustalono, że w Zjeździe uczestniczy 69 osób, co stanowi 72% zgłoszonych do Zarządu Głównego PTL delegatów, a zatem Zjazd jest pramowocny do podejmowania uchwał.

1. Kol. Leszek Lubczyński proponuje zmianę zapisu w statucie Towarzystwa, wnioskując zwiększenie liczby członków oddziału. Jako minimum proponuje się przyjąć 25 osób, zamiast dotychczasowych 15, oraz rozszerzenie terenu działalności oddziału PTL do kilku województw.

2. Kol. Zygmunt Rygiel z Oddz. Krosno popiera wniosek przedmówcy w sprawie zwiększenia liczby członków Oddz. PTL i poszerzenia terenu działania na przykładzie własnego oddziału, w którym liczba członków wynosi 480 osób.

Jednocześnie wnioskuje o pozostawienie określonego procentu (np. 10—15%) składek członkowskich oddziału na jego potrzeby.

Wniosek przyjęto przy 2 głosach wstrzymujących się. Jednocześnie upoważniono Zarząd Główny PTL do ostatecznej redakcji ww. wniosków i korekty statutu PTL.

W dyskusji dotyczącej tematyki Sesji Naukowej i Zjazdu głos zabrali: Kol. Tadeusz Chodnik z Oddz. Gdańsk, jako przewodniczący Komisji Wniosków, przedstawił projekt uchwały Sesji Naukowej opracowany w wyniku wygłoszonych referatów i dyskusji terenowej.

Kol. Wacław Ostrowski z Oddz. PTL Warszawa poruszył problem szkód od zwierzyny łownej w lasach i zaproponował redukcję zwierzyny przez intensyfikację odstrzału oraz odłowy, które dają dochody z eksportu żywej zwierzyny.

Kol. Edward Kamiński zaproponował, aby przy charakterystyce przyczyn szkód wyrządzanych w lasach opuścić słowo „przemysłowe”, gdyż wiele zanieczyszczeń pochodzi również z komunikacji, rolnictwa itp. Kol. Marian Czura omówił dwa tematy:

W dobie coraz bardziej niebezpiecznego niszczenia środowiska leśnego należy szanować każdy fragment lasu. Hodowla drzew dorodnych nie może przysłaniać całego obrazu zespołu roślinnego. Konieczne jest stosowanie takich sposobów gospodarowania, aby w całym okresie hodowli drzewostanu zabezpieczyć jego rozwój i zdrowotność.

Krytycznie ocenił decyzję likwidacji resortu leśnictwa i włączenia go do rolnictwa, jak również sprawę podporządkowania parków narodowych Ministerstwu Ochrony Środowiska. Gospodarka w parkach narodowych,

które powstały głównie za sprawą leśników, powinna być kierowana i nadzorowana przez fachowców-leśników.

Kol. Józef B r o d a udzielił odpowiedzi na wniosek poprzedniego Zjazdu dot. przejęcia biblioteki dendrologicznej z Kurii Biskupiej w Sandomierzu. Rozmowy w tej sprawie są prowadzone przez kierownictwo Muzeum Leśnego w Gołuchowie i jego Radę Naukową. Na obecnym etapie pomoc Towarzystwa nie jest konieczna.

Kol. Kazimierz H e y m a n o w s k i postulował spowodowanie zwiększenia wpływu leśników na opracowywanie planów zagospodarowania przestrzennego gmin, województw i kraju. Propozycja ta wynika stąd, że główne źródło zagrożeń środowiska leśnego znajduje się poza lasem. Dla poprawy stanu lasów konieczne jest także prowadzenie właściwej gospodarki w ich sąsiedztwie.

Kol. Zbigniew N o c z n i c k i w imieniu kierownictwa Resortu i własnym złożył organizatorom 87 Zjazdu Delegatów PTL i Sesji Naukowej życzenia owocnych obrad.

Zwrócił uwagę m. in. na celowość organizowania tego rodzaju obrad. Referaty i uchwały Zjazdu i Sesji będą bowiem stanowiły przyczynek do poprawy gospodarki leśnej i podjęcia właściwych decyzji na szczeblu Resortu. W swoim wystąpieniu zwrócił też uwagę na pozytywne aspekty gospodarki leśnej. W okresie powojennym lesistość Polski wzrosła o 6%, dzięki pracy i staraniom leśników. Nastąpił wzrost przeciętnego wieku i zasobności drzewostanów, aczkolwiek obecny stan zdrowotny lasów nie budzi optymizmu. Przyczyny tego stanu leżą głównie poza sferą działania leśników.

Dla poprawy gospodarki leśnej podejmuje się określone działanie Resortu, którego plan przedłożono do akceptacji Rządu.

Cenne są także inicjatywy PTL oraz wnioski i uchwały sesji naukowych, które wykorzystywane są przy podejmowaniu właściwych decyzji na szczeblu Resortu. Obecnie opracowywany jest projekt nowej ustawy o gospodarstwie leśnym.

W zakończeniu swojego wystąpienia pogratulował odznaczonym leśnikom, życząc im dalszych sukcesów w pracy zawodowej i życiu osobistym.

Kol. Edmund Ś l i w a z Oddziału Warszawa poruszył zagadnienie ochrony lasu przed szkodnikami owadzimi. Na skutek inwazji szkodników wtórnych w pierwszych latach po wojnie wyrabano 20 tys. ha silnie uszkodzonych i zamierających drzewostanów. Zwalczanie prowadzone za pomocą różnych preparatów chemicznych (m. in. stosowano arseniany), których działanie było obusieczne.

Wymienił obecnie stosowane preparaty owadobójcze (np. Ambusz, Decis, Dimilin ODC), bardziej skuteczne i o niskiej normie zużycia.

Zwrócił uwagę na konieczność dalszego doskonalenia metod zapobiegawczych i terapeutycznych w ochronie lasu przed szkodnikami, a szczególnie wykorzystywania preparatów biologicznych.

Kol. Karol K o r z e n i o w s k i z Oddziału Łódź zaproponował zwiększenie pozyskania drewna z zadrzewień, dotychczas niedostatecznie wykorzystanych. Dla zwiększenia produkcji surowca drzewnego proponuje opracowanie projektu zadrzewień dla obiektów PGR i Spółdzielni Produkcyjnych, które posiadają w tym zakresie duże rezerwy.

Kol. Wiktor Lipko z Oddziału Warszawa podkreślił ujemny wpływ gospodarki na środowisko przyrodnicze, której skutki najdotkliwiej odczuwają lasy. Do przyczyn obecnej sytuacji zaliczył małą skuteczność przepisów prawnych „których nikt nie chce lub nie może wyegzekwować”.

Powołując się na przeprowadzone badania własne przedstawił projekt rejonizacji zwierzyny na terenach określonych obwodów łowieckich. Projekt uwzględnia następujące założenia: właściwe gospodarowanie populacjami zwierzyny — zmierzające m. in. do wydatnego zmniejszenia szkód; poprawę możliwości wykorzystania i dostosowania organizacji łowieckiej do istniejących potrzeb kraju.

Stany zwierzyny po zrealizowaniu założonych postulatów uległyby w konsekwencji redukcji w następujących proporcjach: łosie ze stanu w 1987 r. 4073 do 1174 szt.; jelenie odpowiednio 78 969 do 20 054; daniele 4699 do 816; dziki 62 544 do 15 724.

Ustalone ilości zwierzyny proponowane są do utrzymania na terenach rejonów hodowlanych: łosie — 17 rejonów o powierzchni 809 193 ha, w tym las 355 999 ha; jelenie analogicznie: 56, 3 836 986, 1 765 110; daniele 16, 404 894, 196 894; dziki: 54, 4 472 234, 1 924 772; ogółem 143 rejony, 9 523 407 ha, w tym las 4 292 160 ha.

Kol. Kazimierz Makosa z Oddziału Gdańsk omówił zagadnienie degradacji siedlisk leśnych i potrzebę działania w celu ich regradacji. Wniósł o opracowanie przez IBL pod patronatem Towarzystwa Wytucznych — zasad przywracania siedlisk zdegradowanych do produkcji.

Kol. Tadeusz Partyka z Oddziału Warszawa, w imieniu Zarządu Głównego, przedstawił opinię oraz uwagi PTL-u w sprawie projektu ustawy o „Państwowym Gospodarstwie Leśnym”, obejmującej także lasy nadzorowane i straż leśną. W opinii PTL-u znalazły się wytyczne i uwagi dotyczące szczegółowych zapisów ustawy, a dotyczących zagospodarowania lasu, ciągłości i trwałości użytkowania, ekologicznej roli lasów oraz finansowania gospodarstwa leśnego.

Kol. Wawrzyniec Mierzejewski z ZG PTL przedstawił Zjazdowi sytuację finansową Towarzystwa, zaproponował podwyższenie składek członkowskich indywidualnych i zbiorowych.

Kol. Ryszard Wasiak z Oddziału Radom zaproponował zwiększenie wpłat z tytułu członkostw zbiorowych z 2 do 5 tys. zł.

Kol. Jan Szwed z Oddziału Warszawa poruszył sprawę cięć gniazdowych, proponując m. in. przyjęcie prostokątnego kształtu gniazd, co szeroko uzasadnił w swoim wystąpieniu. Temat ten jest zamieszczony w Lesie Polskim z r. 1986 nr 8.

Kol. Bohdan Szymański omówił przemiany historyczne zachodzące w lasach dawnej Kielecczyny (teren OZLP Radom) oraz lesistości tego regionu. Na początku XIX w. lesistość tego obszaru wynosiła 30% i spadła do 25% w roku 1975. Proponuje prowadzenie dalszych badań na ten temat.

Kol. Tadeusz Pajek polemizował z wystąpieniem prof. Szujckiego nt. stanu środowiska leśnego i problemów jego ochrony, a szczególnie w sprawie postulowanego przez Profesora „ograniczenia zrębów zupełnych połączonych z intensywną uprawą gleby i stosowania sprzętu”, a także „niewłaściwie prowadzoną gospodarką leśną”.

Kol. Andrzej S z u j e c k i poinformował zebranych o działalności ZG PTL, który zamierza organizować w przyszłości sesje naukowe niezależnie od zjazdów delegatów, a to celem lepszego skoncentrowania się na temacie sesji oraz przeznaczenie więcej czasu na dyskusję.

W dalszym ciągu wystąpienia uzasadnił swoje stanowisko zajęte w referacie przygotowanym na Sesję, w nawiązaniu do wystąpienia Kol. Tadeusza P a j k a.

Zwrócił przy tym uwagę, że w trakcie intensywnej uprawy gleby, po cięciach zrębowych, siedlisko ulega degradacji. Zachodzi potrzeba szukania możliwości powrotu zasobów pokarmowych gleby.

Stwierdził istnienie potrzeby opracowania przez IBL na podstawie zlecenia NZLP wszechstronnej ekspertyzy w sprawie szkód wyrządzanych przez gospodarkę narodową w lesie.

„Nie wiemy bowiem m. in. czy na skutek emisji przemysłowych zachodzą zmiany w kwasowości gleb. Badania takie dla rolnictwa prowadzone są przez IUNG w Puławach”. Stwierdził poza tym, że w ochronie środowiska pojawiło się wiele osób niekompetentnych, a wyrażających zbyt radykalnie swoje stanowisko — nie zawsze obiektywnie. Powoduje to w konsekwencji brak zaufania społeczeństwa do opinii fachowców.

Omawiając działalność ZG stwierdził niedostateczną aktywność komisji wydawniczej i zagranicznej.

W zakończeniu złożył serdeczne gratulacje Zarządowi Oddziału PTL Radom z okazji 40-lecia jego działalności, dziękując za aktywny udział w pracach Towarzystwa i życząc sukcesów w pracy dla dobra polskich lasów na dalsze lata.

Kol. Eugeniusz S k r a b s k i z Oddziału Radom wnioskował o przesłanie pozdrowienia i życzeń rychłego powrotu do zdrowia od uczestników Zjazdu, przebywającemu w szpitalu, Koledze dr. Stanisławowi B a r a ń s k i e m u, przewodniczącemu Oddz. PTL w Kielcach. Wniosek przyjęto przez aklamację zobowiązując organizatorów do jego wykonania.

Kol. Tadeusz P a j e k w imieniu Komisji Wniosków i Uchwał przedstawił zebrany projekt uchwał ze Zjazdu Delegatów. Uchwałę przyjęto jednogłośnie z zaleceniem i upoważnieniem ZG do przepracowania pełnej redakcji wniosków uwzględniającej zgłoszone uwagi i głosy w dyskusji.

Zamknięcia Zjazdu dokonał Zast. Przewodniczącego Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Leśnego prof. Kazimierz H e y m a n o w s k i. Po krótkim przedstawieniu przebiegu Zjazdu i Sesji oraz podjętych na nich ustaleń i wniosków prof. K. Heymanowski podziękował za sprawne przeprowadzenie Sesji i Zjazdu Delegatów PTL oraz serdeczne i gościnne przyjęcia — Okręgowemu Zarządowi Lasów Państwowych w Radomiu oraz współuczestniczącym w pracach organizacyjnych Oddziałom PTL w Kielcach i w Radomiu.

W wolnych wnioskach Kol. Stefan A r b a t o w s k i odczytał utwór zatytułowany „Industria”, w którym w formie literackiej przedstawiono wizję zagrożenia ze strony żywołu rozwijającej się cywilizacji technicznej, a dotyczącej całego globu ziemskiego.

Zamiarem autora jest wstrząśnięcie ludźmi poprzez silny ładunek argumentacji i zaniepokojenie przyszłością ludzkości oraz wyzwolenie samoobronnego odruchu.

W naszej sytuacji ochrona lasów wysuwa się na pierwszą linię frontu o przetrwanie.

Marian Łozowski